

۱۵

امور قضائی

مقدمه

اطلاعات آماری مربوط به امور قضایی دارای محدوده گسترده‌ای می‌باشد که تشکیلات قضایی، انواع جرایم واقع شده در یک سال، تعداد محکومان مرتبط با این جرایم و ویژگی‌های آنان، بزهکاری نوجوانان، تعداد قربانیان جرایم، احکام صادره در مورد محکومان ... را در بر می‌گیرد. بنابراین به علت پاره‌ای از مشکلات و موانع موجود در زمینه جمع‌آوری اطلاعات یا ارائه آنها، محتوای این فصل فقط شامل آمارهای مربوط به تشکیلات قضایی، جرایم، سوانح، تصادفات و کشف انواع مواد مخدر و ... می‌باشد که در زیر به سابقه مختصری از تولید آمار در زمینه‌های یاد شده اشاره می‌شود.

نظر به اهمیت گردآوری آمار در زمینه‌های گوناگون قضایی، با اجرای طرح‌های آماری مربوط به ازدواج در سال ۱۳۳۶، جرایم (متهمان و محکومان) در سال ۱۳۴۴، طلاق، خودکشی و حمایت از خانواده در سال ۱۳۴۶ (برای شهر تهران)، نسبت به جمع‌آوری آمارهای مربوطه اقدام گردید.

در تیرماه ۱۳۷۳، تشکیلات قضایی کشور به منظور ایجاد مراجع قضایی واحد، دادگاه‌هایی با صلاحیت عام تحت عناوین دادگاه‌های عمومی و دادگاه‌های انقلاب، تشکیل داد که جایگزین محاکم و دادسراهای عمومی گردید.

اطلاعات تشکیلات قضایی در این فصل از مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضاییه به صورت ثبتي ارائه می‌شود.

جمع‌آوری اطلاعات آماری از تصادفات جاده‌های کشور از سال ۱۳۳۶، تحت نظارت شهربانی کشور به وسیله اداره پلیس‌راه آغاز

شد و از سال ۱۳۴۶ تا پایان سال ۱۳۶۹ پلیس‌راه ژاندارمری عهده‌دار این امر بوده است.

از سال ۱۳۷۰، با ادغام سه نیروی کمیته انقلاب اسلامی، شهربانی و ژاندارمری، سازمان جدیدی تحت عنوان «نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران» تشکیل شد که جمع‌آوری آمار تصادفات جاده‌های کشور را تحت عنوان «تصادفات برون شهری» و آمار تصادفات جمع‌آوری شده در حوزه استحفاظی داخل شهرها و روستاها (خارج از محدوده استحفاظی پلیس راه) را با عنوان «تصادفات درون شهری» جمع‌آوری و ارائه می‌کند.

استان تهران دارای سه فرماندهی نیروی انتظامی تهران بزرگ، شرق استان و غرب استان است. آمار مربوط به جرایم و تصادفات در این فصل از سوی معاونت طرح و برنامه بودجه ناجا به صورت ثبتي ارائه می‌شود.

نظر به اهمیت ارائه آمار در امر مبارزه همه جانبه با مواد مخدر و روان‌گردان‌ها در حوزه‌های تخصصی شامل مقابله با عرضه، حقوقی و قضایی، درمان کاهش آسیب و حمایت‌های اجتماعی، پیشگیری اولیه از اعتیاد و سازمان‌های مردم نهاد، بخش مستقلی از این فصل به ارائه آمار و اطلاعات برنامه‌ها و فعالیت‌های ستاد مبارزه با مواد مخدر اختصاص یافته است.

اطلاعات مربوط به این حوزه، از سوی دبیرخانه ستاد مبارزه با مواد مخدر به صورت ثبتي ارائه می‌شود.

تعاریف و مفاهیم

دادگاه عمومی: دادگاهی که به منظور رسیدگی و حل و فصل تمامی دعاوی و شکایت‌های وارده (به استثنای مرجع اموری که به حکم قانون به دیگری واگذار شده و از دایره شمول این قانون، خارج است) با صلاحیت‌های عمومی حقوقی، خانواده، کیفری دو و اطفال در هر حوزه قضایی (اعم از شهرستان و یا بخش) تشکیل می‌شود.

دادگاه انقلاب: دادگاهی که در مرکز هر استان و به تشخیص رئیس قوه قضائیه در حوزه قضائی شهرستان‌ها تشکیل می‌شود و به جرایم زیر رسیدگی می‌کند:

الف- جرایم علیه امنیت داخلی و خارجی، محاربه و افساد فی الارض، بغی، تبانی و اجتماع علیه جمهوری اسلامی ایران یا اقدام مسلحانه یا احراق، تخریب و اتلاف اموال به منظور مقابله با نظام.

ب- توهین به مقام بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران و مقام رهبری.

پ- تمام جرایم مربوط به مواد مخدر، روان گردان و پیش‌سازهای آن و قاچاق اسلحه، مهمات و اقلام و مواد تحت کنترل.

ت- سایر مواردی که به موجب قوانین خاص در صلاحیت این دادگاه است.

دادگاه تجدید نظر: دادگاهی که به منظور رسیدگی به درخواست تجدیدنظر از تمامی آرای غیرقطعی (به جز در مواردی که در صلاحیت دیوان عالی کشور باشد) در مرکز هر استان تشکیل می‌شود.

دادسرای عمومی و انقلاب: واحدی است که در معیت دادگستری‌های شهرستان تشکیل شده و عهده‌دار کشف جرم، تعقیب متهم به جرم، اقامه دعوی از جنبه حق‌اللهمی و حفظ حقوق عمومی و حدود اسلامی، اجرای حکم و هم‌چنین رسیدگی به امور حسبیه وفق ضوابط قانونی است. (ماده ۳ قانون تشکیل دادگاه‌های عمومی و انقلاب).

شورای حل اختلاف: نهادی است شبه قضایی که به منظور حل اختلاف و صلح و سازش بین اشخاص حقیقی و حقوقی و با حدود صلاحیت مطروحه در قانون شورای حل اختلاف تشکیل شده است (ماده ۱ شوراهای حل اختلاف ۱۳۸۷). تشکیل این شورا در راستای کاهش مراجعات به محاکم قضایی و توسعه مشارکت‌های فردی است.

گزیده اطلاعات

در سال ۱۴۰۱، ۵۶۶ شعبه در دادگاه‌های عمومی و ۳۲ شعبه در دادگاه‌های انقلاب، ۸۶ شعبه در دادگاه‌های تجدید نظر و ۱۶ شعبه کیفری در استان فعال بوده‌اند. دادگاه‌های عمومی و تجدید نظر نسبت به سال قبل به ترتیب ۲/۵ و ۳/۶ درصد افزایش یافته‌اند اما دادگاه‌های انقلاب و کیفری استان تغییری نسبت به سال قبل نداشته‌اند.

در سال ۱۴۰۱، ۳۲۳ فقره قتل در سطح استان رخ داده که نسبت به سال قبل رشد ۹/۵ درصدی را نشان می‌دهد.

در سال ۱۴۰۱، بیش از ۳۰۵ هزار مورد انواع سرقت توسط فرماندهی انتظامی در استان تهران ثبت شده و بیش از ۹۶ هزار نفر نیز در این خصوص دستگیر شده‌اند. تعداد سرقت‌ها و دستگیرشدگان آنها نسبت به سال قبل به ترتیب ۲۹/۳ درصد افزایش و ۱۱/۵ درصد کاهش نشان می‌دهد. در بین انواع سرقت ثبت شده، «سرقت از اماکن دولتی» با رشد ۹۳/۷ درصدی، بیش‌ترین رشد را نسبت به سال قبل داشته است.

در سال ۱۴۰۱، از بیش از ۵۱۴ هزار تصادف شده استان تهران، ۹۵ درصد مربوط به تصادفات «درون شهری» و ۵ درصد تصادفات «برون شهری» بوده است. با این وجود ۶۱/۳ درصد فوت شدگان تصادفات مربوط به تصادفات «درون شهری» و ۳۸/۷ درصد تصادفات «برون شهری» بوده است. تعداد فوت شدگان تصادفات نسبت به سال قبل رشد ۲۱/۸ درصدی را تجربه کرده است.

در سال ۱۴۰۱، ۴۰ تن انواع مواد مخدر کشف شده است. از این میزان ۴۹/۶ درصد مربوط به «تریاک»، ۳/۵ درصد «هروئین»، ۱/۵ درصد «مرفین»، ۲۴/۰ درصد «کانابیس»، ۱۳/۲ درصد «شیشه» و مابقی «سایر مواد مخدر» بوده است. در مجموع انواع موارد مخدر و روان گردان کشف شده نسبت به سال قبل ۱۳/۵ درصد کاهش یافته است.

۱۵-۱- تعداد شعبه‌های فعال دادگاه‌ها، دادسراها و شوراهای حل اختلاف

شوراهای حل اختلاف	دادسرا	دادگاه				سال و شهرستان
		کیفری استان	تجدید نظر	انقلاب	عمومی	
...	...	...	۴۸	۲۶	۳۳۵	۱۳۸۵ ^(۱)
۶۲۶	۴۰۴	۱۰	۶۰	۲۶	۴۲۹	 ۱۳۹۰
۵۴۱	۵۲۱	۱۳	۶۹	۲۸	۴۷۰	 ۱۳۹۵
۶۳۲	۵۶۸	۱۴	۷۴	۳۱	۴۵۸	 ۱۳۹۷
۶۳۲	۵۶۶	۱۴	۷۷	۳۱	۴۶۸	 ۱۳۹۸
۷۲۶	۵۷۷	۱۵	۸۰	۳۳	۵۳۴	 ۱۳۹۹
۵۷۲	۵۶۳	۱۶	۸۳	۳۲	۵۵۲	 ۱۴۰۰
۵۸۶	۶۷۸	۱۶	۸۶	۳۲	۵۶۶	 ۱۴۰۱
-	۲۶	-	-	۱	۲۲	 اسلامشهر
-	۱۶	-	-	-	۱۳	 بهارستان
-	۱۷	-	-	-	۱۴	 پاکدشت
-	۱۲	-	-	-	۹	 پردیس
-	۷	-	-	-	۴	 پیشوا
-	۴۵۳	۱۶	۸۶	۲۷	۳۶۹	 تهران
-	۱۰	-	-	۱	۱۳	 دماوند
-	۱۶	-	-	-	۱۲	 رباط کریم
-	۲۵	-	-	-	۳۴	 ری
-	۶	-	-	-	۸	 شمیرانات
-	۲۸	-	-	۲	۲۱	 شهریار
-	۶	-	-	-	۴	 فیروزکوه
-	۱۵	-	-	-	۱۰	 قدس
-	۱۰	-	-	-	۸	 قرچک
-	۱۹	-	-	-	۱۵	 ملارد
-	۱۲	-	-	۱	۱۰	 ورامین

(۱) اطلاعات سال ۱۳۸۵ بدون استان البرز می‌باشد.

ماخذ - قوه قضائیه. مرکز آمار و فناوری اطلاعات.

۱۵-۲- جرایم واقع شده در حوزه استحفاظی فرماندهی انتظامی استان بر حسب موضوع و دستگیرشدگان

سال ^(۱)	قتل	مرگ‌های مشکوک		نزاع و درگیری (مورد)		شرارت (مورد)		
		خودکشی	سایر موارد	فردی	دسته جمعی	زورگیری و باجگیری (اخاذی)	چاقو و قمه کشی	سایر شرارت‌ها
۱۳۸۵	...	...	...	...	...	...	...	...
۱۳۹۰	...	...	...	...	...	...	...	...
۱۳۹۵	...	...	...	...	...	...	...	...
۱۳۹۷	۲۳۲ ^(۳)	۶۷۸	۹۴۸۳	۱۱۸۷۷۸	۱۷۶۹	۱۹	۲۸۵۰	۸۱۷
۱۳۹۸	۲۵۰	۶۴۶	۹۹۷۳	۱۲۸۲۳۹	۱۲۹۱	۲۶	۱۰۰۹	۹۴۸
۱۳۹۹	۲۹۳	۷۱۳	۹۵۶۹	۱۶۸۷۵۱	۱۳۲۵	۴۴	۱۱۵۷	۱۱۶۲
۱۴۰۰	۲۹۵	۶۵۳	۱۰۶۱۳	۱۱۷۱۶۴	۹۴۸	۳۵	۴۹۱	۹۱۳
۱۴۰۱	۳۲۳	۶۳۹	۸۵۷۹	۱۸۱۳۰۰	۱۰۳۹	۲۹	۶۸۲	۱۰۳۵

(۱) امکان ارائه اطلاعات به تفکیک شهرستان توسط دستگاه مربوطه وجود ندارد.

(۲) اطلاعات توسط اداره کل مربوطه تجدید نظر شده است.

ماخذ - فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران. معاونت طرح و برنامه و بودجه. اداره آمار.

۱۵-۳- سرقت‌های عادی بر حسب نوع

سال ^(۱)	سرقت‌های عادی بر حسب نوع							
	امکان خصوصی ^(۲)	امکان دولتی ^(۳)	منزل	مغازه	اتومبیل	موتورسیکلت	لوازم خودرو و وسایل داخل آن	احشام
۱۳۸۵	...	...	...	...	...	...	...	...
۱۳۹۰	۸۲۵۹	۶۸۱ ^(۴)	۹۸۵۴	۳۰۹۲	۱۷۰۰۹	۲۱۵۲۶	۶۶۶۰۷	۱۶۷
۱۳۹۵	...	...	...	...	...	...	...	...
۱۳۹۷	۲۸۰۰۳	۱۰۶۴	۲۳۴۴۱	۵۲۱۸	۳۰۴۵۳	۲۲۴۲۴	۱۲۱۷۸۸	۶۹۴
۱۳۹۸	۲۵۰۰۲	۹۹۹	۲۲۳۹۹	۴۳۶۶	۳۰۶۹۸	۱۹۹۷۰	۱۱۵۰۵۴	۷۳۸
۱۳۹۹	۳۰۲۵۰	۱۲۳۹	۲۲۴۲۲	۵۲۵۷	۳۱۰۶۹	۲۲۹۴۱	۱۱۶۸۱۴	۵۰۷
۱۴۰۰	۳۳۴۸۲	۱۳۱۰	۲۷۰۵۳	۵۹۲۹	۲۷۵۹۴	۲۵۲۶۶	۱۱۴۷۲۴	۵۶۷
۱۴۰۱	۳۹۹۲۵	۲۵۳۸	۳۵۷۸۲	۸۶۹۱	۳۱۷۵۰	۲۸۹۰۱	۱۵۶۶۸۷	۸۰۱

(۱) امکان ارائه اطلاعات به تفکیک شهرستان توسط دستگاه مربوطه وجود ندارد.

(۲) شامل شرکت‌ها، موسسات و ... می‌باشد.

(۳) شامل اسناد دولتی نیز می‌باشد.

(۴) اطلاعات توسط اداره کل مربوطه تجدید نظر شده است.

ماخذ - فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران. معاونت طرح و برنامه و بودجه. اداره آمار.

۱۵-۴-تصادفات^(۱) درون شهری و برون شهری وسایل نقلیه منجر به فوت، جرح و خسارت

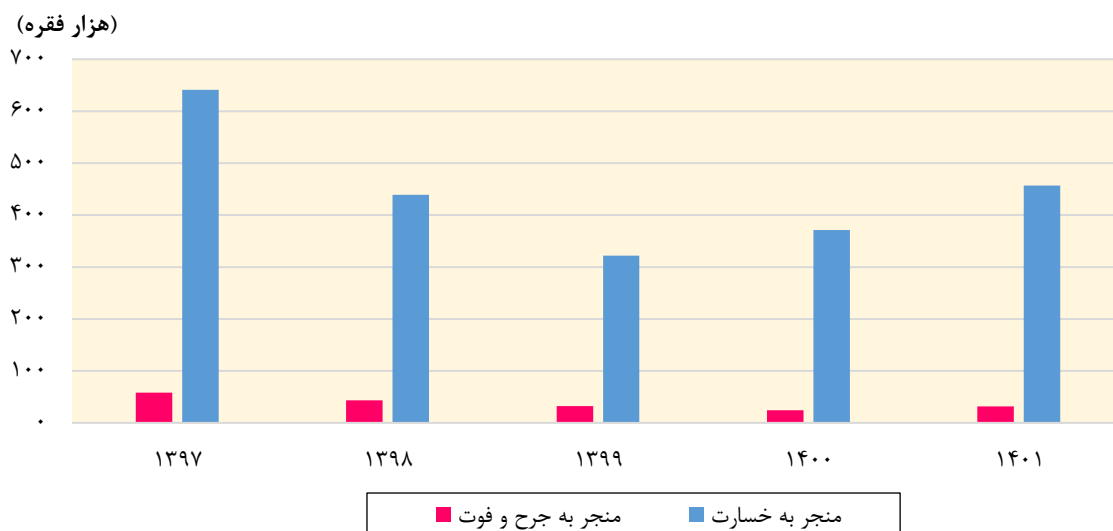
کل تصادفات					سال ^(۲)
تعداد فوت‌شدگان	تعداد مجروح	تعداد تصادفات			
		منجر به خسارت	منجر به جرح	منجر به فوت	
...	...	...	...	...	 ۱۳۸۵
۸۶۰	۳۶۸۳۱	۳۸۰۵۷	۳۵۴۱۴	۸۱۰	 ۱۳۹۰
...	...	...	...	...	 ۱۳۹۵
۱۱۶۸	۶۴۶۶۶	۶۵۷۴۷۳	۶۰۵۶۲	۱۱۰۴	 ۱۳۹۷
۱۰۸۴	۵۰۱۸۳	۴۵۰۸۷۷	۴۵۷۱۹	۱۰۳۲	 ۱۳۹۸
۹۵۷	۳۷۴۹۸	۳۳۰۴۸۸	۳۴۲۸۶	۹۱۱	 ۱۳۹۹
۹۱۶	۲۹۸۶۸	۳۸۴۳۳۷	۲۷۲۶۱	۸۶۹	 ۱۴۰۰
۱۱۱۶	۳۹۰۲۸	۴۷۸۴۳۴	۳۵۰۱۸	۱۰۴۶	 ۱۴۰۱

برون شهری					درون شهری					سال ^(۳)
تعداد فوت‌شدگان	تعداد مجروح	تعداد تصادفات			تعداد فوت‌شدگان	تعداد مجروح	تعداد تصادفات			
		منجر به خسارت	منجر به جرح	منجر به فوت			منجر به خسارت	منجر به جرح	منجر به فوت	
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	 ۱۳۸۵
۲۳۳	۱۸۰۷	۴۲۸۴	۱۲۹۲	۲۰۴	۶۲۷	۳۵۰۲۴	۳۳۷۷۳	۳۴۱۲۲	۶۰۶	 ۱۳۹۰
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	 ۱۳۹۵
۲۷۲	۴۶۰۸	۱۶۰۶۳	۳۳۸۶	۲۴۷	۸۹۶	۶۰۰۵۸	۶۴۱۴۱۰	۵۷۱۷۶	۸۵۷	 ۱۳۹۷
۳۰۵	۵۱۶۱	۱۱۷۴۶	۳۳۴۳	۲۷۲	۷۷۹	۴۵۰۲۲	۴۳۹۱۳۱	۴۲۳۷۶	۷۶۰	 ۱۳۹۸
۲۷۵	۳۸۰۲	۸۵۴۳	۲۷۲۲	۲۵۰	۶۸۲	۳۳۶۹۶	۳۲۱۹۴۵	۳۱۵۶۴	۶۶۱	 ۱۳۹۹
۳۰۲	۴۴۴۶	۱۳۰۷۵	۳۳۹۳	۲۷۶	۶۱۴	۲۵۴۲۲	۳۷۱۲۶۲	۲۳۸۶۸	۵۹۳	 ۱۴۰۰
۴۳۲	۵۸۶۹	۲۱۴۹۱	۴۰۴۳	۳۸۷	۶۸۴	۳۳۱۵۹	۴۵۶۹۴۳	۳۰۹۷۵	۶۵۹	 ۱۴۰۱

(۱) در تصادفاتی که تعدادی فوت و تعدادی دیگر مجروح می‌شوند، آمار منجر به فوت ثبت می‌شود و تعداد فوت‌شدگان و مجروحان در ستون‌های ذی‌ربط منظور می‌شود.

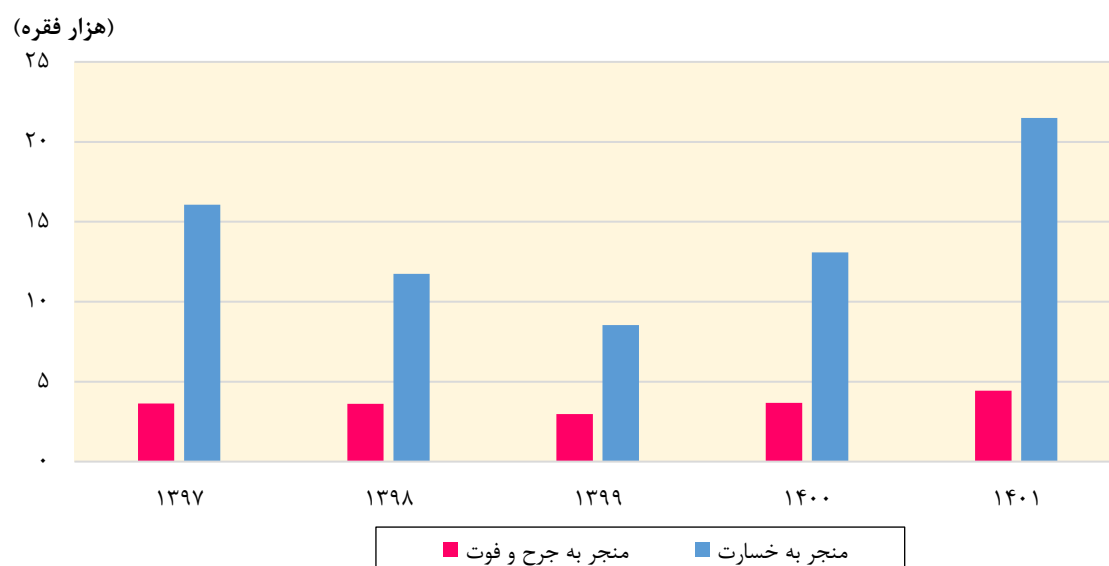
(۲) امکان ارائه اطلاعات به تفکیک شهرستان توسط اداره کل مربوطه وجود ندارد.
 ماخذ - فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران. معاونت طرح و برنامه و بودجه. اداره آمار.

۱۵-۱- تصادفات درون شهری وسایل نقلیه منجر به فوت، جرح و خسارت

مبنا: جدول ۱۵-۴

۱۵-۲- تصادفات برون شهری وسایل نقلیه منجر به فوت، جرح و خسارت

مبنا: جدول ۱۵-۴

۱۵-۵- انواع مواد مخدر و روان گردان کشف شده (کیلوگرم)

سال	جمع ^(۱)	مواد افیونی			کانابیس ^(۲)	شیشه (مت آمفتامین)	سایر مواد ^(۳)
		تریاک	هروئین ^(۴)	مرفین			
۱۳۸۵	...	...	...	...	...	...	...
۱۳۹۰	۲۵۳۷۶	۱۶۶۱۹	۱۳۵۹	۱۰۵۳	۳۱۳۲	۳۱۷۵	۳۸
۱۳۹۵	۳۵۳۴۷	۲۳۰۸۳	۸۹۲	۱۳۸۴	۸۴۵۰	۴۴۵	۱۰۹۳
۱۳۹۷	۴۵۶۰۲	۲۷۳۲۳	۱۶۰۳	۵۵۴۲	۹۲۳۸	۴۲۶	۱۴۷۰
۱۳۹۸	۵۵۸۰۹	۳۸۰۸۱	۱۶۵۱	۴۳۷۲	۹۱۷۷	۲۰۲۹	۴۹۹
۱۳۹۹	۵۵۲۵۱	۳۵۹۱۲	۱۸۶۷	۴۱۴۲	۸۰۳۷	۲۱۳۸	۳۱۵۵
۱۴۰۰	۴۶۶۰۸	۱۹۸۸۶	۲۶۳۵	۴۳۸۴	۱۱۸۹۲	۴۱۳۷	۳۶۷۴
۱۴۰۱	۶۰۳۳۲	۱۹۹۹۶	۱۴۲۵	۶۰۲	۹۶۸۴	۵۳۱۴	۳۳۱۰

(۱) اختلاف سرجمع با اجزاء به دلیل گرد کردن ارقام است.

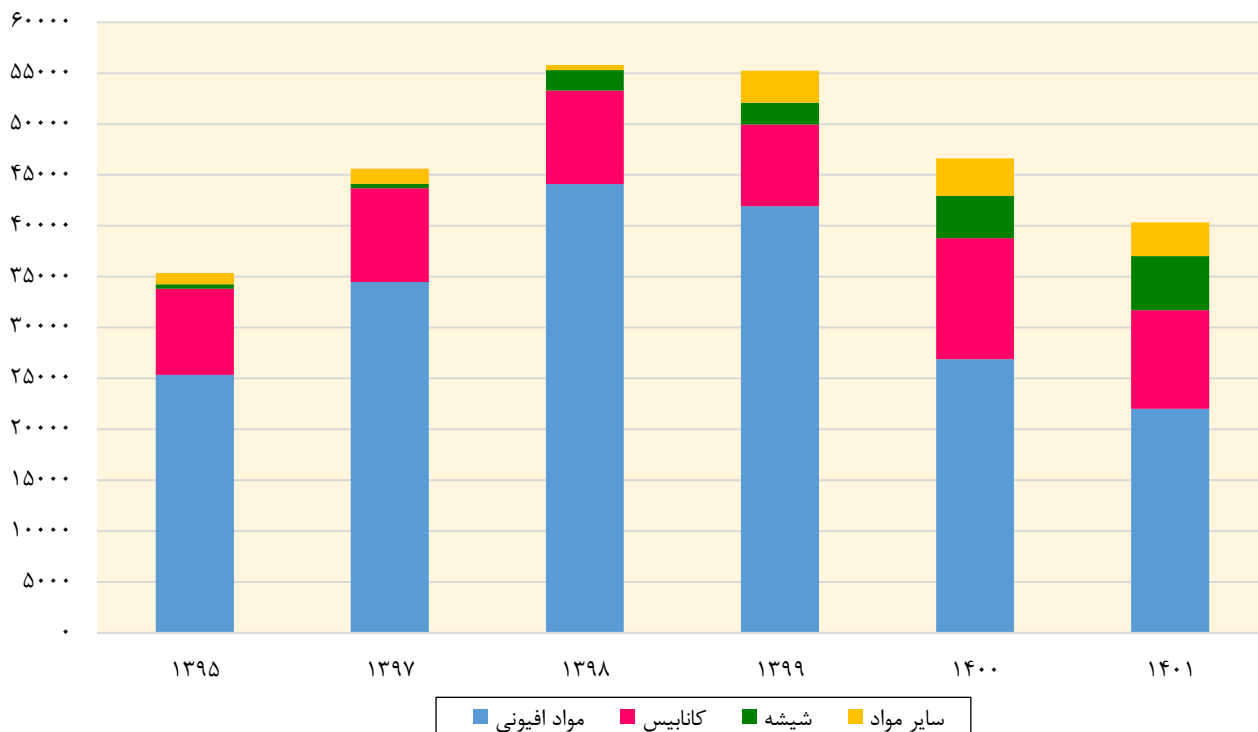
(۲) شامل حشیش و گراس می باشد.

(۳) شامل کراک و کریستال نیز می باشد.

(۴) شامل سوخته تریاک، شیر تریاک، کوکائین و... می باشد.
ماخذ- ریاست جمهوری. دبیرخانه ستاد مبارزه با مواد مخدر.

۱۵-۳- انواع مواد مخدر کشف شده

(کیلوگرم)

مبنا: جدول ۱۵-۵

۱۵-۶- معتادان بهبود یافته بهره‌مند شده از آموزش‌های مهارت شغلی و شایستگی‌های فنی و حرفه‌ای

معتادان بهبود یافته	سال
۱۴۰۰ ^(۱)	۱۳۸۵
۶۳۶	۱۳۹۰
۱۳۱۹	۱۳۹۵
۱۵۷۶	۱۳۹۷
۱۵۲۷	۱۳۹۸
۷۴	۱۳۹۹
۹۶۴	۱۴۰۰
۲۲۵۶	۱۴۰۱

(۱) اطلاعات شامل استان البرز نیز می‌باشد.

ماخذ- ریاست جمهوری. دبیرخانه ستاد مبارزه با مواد مخدر.